

ПСИХОСИНТЕЗ ПРО СУБ'ЄКТА ДІЯЛЬНОСТІ В ОНТОГЕНЕЗІ

*Кучеренко Єгор Валерійович,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології і педагогіки
НПУ імені М. П. Драгоманова
psihosintez@ukr.net.*

В концепції психосинтезу для аналізу суб'єкта діяльності в онтогенезі можна виокремити два ключових поняття: свідоме Я та субособистість.

Свідоме Я (особистісне Я, Его) – це той компонент внутрішнього світу, який в академічній психології прийнято називати самосвідомістю. Іноді свідоме Я розуміють як центр самосвідомості, як почуття «Я», відокремлене від тіла, емоцій, бажань, думок та прийнятих рішень. Для аналізу свідомого Я ми виділяємо дві його сутнісні ознаки – самосвідомість та здатність до самоактивності. У зв'язку з цим, найбільш вдалим терміном, на нашу думку, було б поняття «усвідомлююче Я» або «суб'єктне Я», однак в літературі прижилось словосполучення «свідоме Я».

Субособистість – це напівавтономна частина особистості, яка, організувавшись в минулому навколо незадоволеної потреби і ставши досить складним утворенням несвідомого, прагне до незалежного існування. Для свого самовираження субособистості використовують такі «інструменти» як наше тіло, емоції, мислення. Активізація будь-якої субособистості супроводжується певними тілесними відчуттями, мовленнєвими звичками, відповідними емоційними станами та думками. Субособистості можуть утворюватись в різному віці і закріплюються через регулярне повторення і підкріплення в поведінці. Кожна субособистість має свої характеристики, власний стиль прояву та властиву їй мотивацію, яка відрізняє її від інших [1].

На думку М. Боришевського, найскладнішою формою активності людини є самоактивність, оскільки суб'єкт активності виступає одночасно її об'єктом (вчений мав на увазі особистість). Це процес поєднання в одній особі Я як суб'єкта та Не-Я як суб'єкта активності, яка «репрезентована у тому самому суб'єкті Я» [2, с. 215]. З позицій психосинтезу слова видатного українського психолога можна зрозуміти так: Не-Я – це субособистість, яка є об'єктом впливу Я, а також суб'єктом активності (наприклад, певної стереотипової поведінки в міжособистісних стосунках). Отже, Я – це суб'єкт активності, яка здійснюється у певних субособистісних моделях. Мова йде не про два суб'єкта активності, а про два рівні самоактивності.

В академічній психології суб'єктом діяльності, як правило, вважають особистість як цілісне утворення з усіма її компонентами. Представники концепції психосинтезу вважають навпаки: суб'єктом діяльності може бути як один із компонентів особистості (субособистість), так і свідоме Я. Розглянемо це положення на прикладі так званого «вікового психосинтезу», про який згадує І. Стригін на основі теоретичного аналізу англomовних праць [3].

Наприклад, дошкільник, який включений у гру як провідну діяльність є її суб'єктом як Я. Саме в цей віковий період формується субособистість, яку ми умовно назовемо Дитина, що грається. Окрім неї, в індивідуальному несвідомому дошкільника формуються субособистості Дитини, що плачуть, радіє, сумує, любить батьків чи тварин, ображається тощо.

В молодшому шкільному віці час від часу колишній дошкільник може «повертатись» до субособистості Дитини, що грається, тобто переживати її цілком реально. При цьому школяр може свідомо дезидентифікувати себе у грі і поза грою, наприклад, в умовах навчання, коли формується нова рольова субособистість. Обидві субособистості (Дитина, що грається і, наприклад, Серйозний учень) можуть усвідомлюватись по-різному: оскільки провідною діяльністю є учіння, то субособистість учня часто сприймається як Я (за межами навчальної діяльності ця субособистість може і не виражатись взагалі). Так само суб'єкт поступово розрізняє свою різну поведінку і емоційний стан у спілкуванні з ровесниками, батьками, вчителем, хоча його здатність до рефлексії тільки-но формується. З'являються нові субособистості, змінюється значення первинних. Наприклад, з батьками школяр може ідентифікувати себе як маленьку дитину чи навпаки – як дорослого і серйозного члена сім'ї. Школяр як Я частіше ідентифікує себе з субособистістю учня і все більше розототожнює себе із субособистістю дошкільника, що пов'язано зі зміною провідної діяльності та соціальної ситуації розвитку.

У підлітковому віці первинні вікові субособистості (дошкільника та молодшого школяра) дезидентифікуються легше, а свідоме Я «зливається» в інтимно-особистісній діяльності з новою субособистістю – «Я уже дорослий». Вона, як відомо, має лише атрибутивні характеристики дорослості. При цьому посилюється її полярна протидія з «дитячими» субособистостями, яка долається в наступному віковому періоді.

В ранньому юнацькому віці протягом вибору професії потенційно формуються субособистості Студента, Майбутнього професіонала тощо. Лише в період зрілої юності та на початку ранньої дорослості, коли активно розвивається процес особистісного та професійного самовизначення, здатність до розототожнення стає

навичкою, що має самотерапевтичне значення. Саме в цей період, за К. Юнгом, здійснюється індивідуація як внутрішня самореалізація цілісної особистості.

Кожен з нас може за допомогою спогадів пережити асоціативний стан, коли свідоме Я ототожнюється з вище названими субособистостями, що сформувались у попередньому досвіді – в періоди дитинства, підліткового віку та юнацтва. Образно кажучи, ми можемо уявно стати дітьми, підлітками чи юнаками, переживаючи реальні почуття та стани. При цьому ми усвідомлюємо, що ми – дорослі, але «всередині нас», у несвідомому, – дитина, підліток, юнак тощо. За допомогою технік психосинтезу ця навичка дозволяє нам так само дезидентифікувати себе із актуальними субособистостями дорослості (масками), щоб усвідомити себе як Я.

Перевага будь-якої субособистості (постійне ототожнення з нею), в який би період онтогенезу вона не була б сформована, призводить до психологічних труднощів особистості, пов'язаних, насамперед, з низьким рівнем волі. Водночас внаслідок свідомого чи несвідомого психосинтезу саме домінуюча субособистість може стати ресурсною для самореалізації. У цьому процесі головною є трансформація «проблемних» субособистостей.

Якщо діяльністю (як і поведінкою) постійно керує субособистість, це призводить до психологічного розщеплення особистості (спліттингу несвідомого). Якщо будь-яка діяльність детермінується Я, то особистість стає цілісною, коли її дії (за С. Рубінштейном – «елементи діяльності») стають самодетермінованим проявом метадіяльності Я, що спрямована на управління субособистостями. Саме в різних, а іноді й суперечливих, діях цілісна особистість виражає свою вимушену множинність – субособистості. Ось чому психосинтез активно застосовують в саоменеджменті, коли Я управляє особистістю.

Аналізуючи психічну типізацію за К. Юнгом в контексті «вікового психосинтезу», Р. Ассаджіолі писав: «Немовля повністю замкнуте, повністю занурене у свої органічні відчуття. Згодом дитина стає все більш екстравертованою і спрямовує свій інтерес до зовнішнього світу. Підліток повертається до інтроверсії, коли пробудження енергії, почуттів та емоцій створює проблеми та кризи, що зосереджує його інтерес на собі. Згодом, як правило, інтроверсія знову поступається місцем екстраверсії, коли молода людина і дорослий беруть участь у відносинах з іншими (міжособистісних і соціальних), особливо в професійній діяльності. Зрілість і старість характеризуються особливим поверненням до інтроверсії у супроводі відчуження та скорочення інтересу до зовнішнього світу, а також тенденцією до внутрішнього життя, споглядання і неупередженого спостереження» [4] (переклад наш – Є.К.).

Зміна спрямованості самоактивності людини протягом онтогенезу, про яку згадував Р. Ассаджіолі, свідчить, що свідоме Я – це динамічне утворення, яке здійснює адаптативну, рефлексивну та самоствердно-перетворювальну функцію в процесі подолання протиріч між провідною діяльністю та соціальною ситуацією розвитку. Самореалізація передбачає, що ці функції мають прогресивний характер.

Отже, «віковий психосинтез» можна розглядати як самореалізацію в онтогенезі, яка безумовно має свої кризи та стабільні періоди (вони вичерпно досліджені у віковій психології). Якщо це поняття буде уведено в психологічну термінологію, то навряд чи воно стане синонімічним до терміну «індивідуація» за К. Юнгом, який означає, що перша половина життя – це особистісна адаптація до зовнішніх умов (утворення масок-субособистостей), а друга – рефлексивне пізнання внутрішнього світу (осягнення Самості). З вище наведеного нами описового припущення видно, що протягом онтогенезу свідоме Я розвивається як суб'єкт діяльнісної активності з прогресивною зміною навичок ототожнення, самоототожнення та розототожнення. В ідеалі у зрілої особистості ці навички стають звичками.

Список використаних джерел:

1. Кучеренко Є. В. Субособистість як структурно-динамічний компонент несвідомого в практиці психосинтезу / Кучеренко Єгор // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 32. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: Збірник наукових праць. – К. : Видавництво Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2014. – С. 140 – 146.
2. Боришевський М. Дорога до себе: від основ суб'єктності до вершин духовності : моногр. / М. Боришевський. – К. : Академвидав, 2010. – 416 с. – (Серія «Монограф»).
3. Стрингін І. Альтернатива виживанню. Введение в психосинтез / ИванСтрингін. – М.: PubMix, 2014. – 170 с.
4. AssagioliR, JungandPsychosynthesis/ Roberto Assagioli // PsychosynthesisResearchFoundation. Issue No.19 (1967). Режим доступу: <http://www.psykosyntese.dk/a-162-print/>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

Інститут філософської освіти і науки
Інститут педагогіки та психології

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АКАДЕМІЯ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ»

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 5

**Збірник наукових статей з актуальних проблем
філософії, культурології, психології, педагогіки та історії**

2015

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431

Г94

*Рекомендовано Вченою радою Інституту філософської освіти і науки
НПУ імені М.П. Драгоманова (протокол № 8 від 9 грудня 2015 року)*

Редакційна колегія:

Бойчук М.А. – доктор філософських наук, професор НПУ імені М.П. Драгоманова.

Бондар В.І. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач кафедри психології і педагогіки, директор Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова, заслужений працівник освіти України.

Дробот І.І. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії та філософії історії, директор Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М.П. Драгоманова, заслужений діяч науки і техніки України.

Долинська Л.В. – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, заступник директора Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М.П. Драгоманова з наукової роботи та міжнародних зв'язків, заслужений працівник освіти України.

Матвієнко О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики початкового навчання, заступник директора Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова з наукової роботи.

Морозов І.В. – доктор культурології, професор кафедри менеджмента соціокультурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Меднікова Г.С. – доктор філософських наук, професор кафедри культурології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Митник О.Я. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Можейко М.О. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри методології гуманітарних наук Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Приходько Ю.О. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології і педагогіки Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова, академік Академії наук вищої школи України.

Синьов В.М. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту корекційної педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова, президент Асоціації корекційних педагогів України.

Уваркіна О.В. – доктор філософських наук, професор НПУ імені М.П. Драгоманова, вчений секретар університету.

Упорядники:

Кучеренко Є.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки НПУ імені М.П. Драгоманова.

Русаків С.С. – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри культурології НПУ імені М.П. Драгоманова, заступник директора Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М.П. Драгоманова з соціально-виховної роботи.

Барма О.А. – викладач кафедри менеджменту соціо-культурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 5. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 226 с.

ISBN 978-966-924-168-9

У збірнику подано наукові статті за матеріалами IV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих науковців» (25-27 листопада 2015 р.)

В працях аспірантів, студентів та молодих вчених з України, Польщі, Білорусі та Росії висвітлено актуальні теоретичні та прикладні проблеми психології, філософії, культурології, історії, педагогіки, а також представлено міждисциплінарні пошуки та здобутки.

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431

© Автори статей, 2015
© Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2015
© ГО «Академія розвитку психологічної науки і практики», 2015
© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015

ISBN 978-966-924-168-9

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 5

**Збірник наукових статей з актуальних проблем
філософії, культурології, психології, педагогіки та історії**

Матеріали

*IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих науковців»
(25-27 листопада 2015 р.)*

Друкується за оригінальними авторськими текстами.

Редакційна колегія не несе відповідальності
за авторську редакцію поданих матеріалів.

<i>Верстка та оригінал-макет</i>	<i>Труцек Євгенія</i>
<i>Обкладинка</i>	<i>Труцек Євгенія</i>
<i>Фото на обкладинці</i>	<i>Вінічук Уляна</i>

Підписано до друку 10.01.15.
Формат 84х60/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура PT Serif.
Умов. друк. арк. 13,14. Обл.-вид. арк. 13,34.
Наклад 100 прим. Зам. № 834.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Видавець та виготовлювач ТОВ «Нілан-ЛТД»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.
21027, а/я 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ФУНКЦИИ СЕМЬИ В ВОСПИТАНИИ ЛИЧНОСТИ РЕБЕНКА Абдулгужин Алмас Вакилевич, ...	3
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ В XXI ВЕКЕ Агапов Максим Александрович, ...	6
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ СЕТЕВЫХ СО- ОБЩЕСТВ В РАМКАХ ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЯЕМОЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ-МЕНЕДЖЕРОВ Барма Олег Анатольевич, ...	9
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В АВСТРІЇ Биндас Олена Миколаївна, ...	16
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПОДРОСТКОВ В ОБЩЕСТВЕ Бухарова Елена Азатовна, ...	20
МОТИВАЦИЯ СОВРЕМЕННОГО ШКОЛЬНИКА К УЧЕБЕ Балеева Айгуль Флюровна, ...	23
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Васаженко Наталія Олексіївна, ...	24
ЛІДЕРСТВО ТА ІМІДЖ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОГО АНАЛІЗУ ПРОБЛЕМИ Вергун Денис Володимирович, ...	28
ГЕНДЕРНОЕ НЕРАВЕНСТВО В СФЕРЕ ТРУДА: К ПОСТАНОВКЕ ПРОБЛЕМЫ Выголовская Ксения, Санникова Ксения, ...	33
КОНЦЕРТ КАК СРЕДСТВО ЭМОЦИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ РАЗГРУЗКИ АУДИТОРИИ Гайкевич Дарья Михайловна, ...	37
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МИСЛЕННЯ ПІДЛІТКІВ Галайга Альона Сергіївна, ...	40
ПОСТМОДЕРН ЯК ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ЕПОХА Гасюк Богдана Тарасівна, ...	46
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УЯВИ ДИТИНИ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ Денісова Катерина Вадимівна, ...	50
ПИТАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ВІЙСЬК АРАБСЬКОГО ХАЛФАТУ ТА ВІЗАНТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У БИТВІ ПРИ РІЧЦІ ЯРМУК (636 р.): ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ Димидюк Дмитро Андрійович, ...	55
СУЧАСНИЙ СТАН ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Довганич Анастасія Василівна, ...	60
ПОДРОСТКОВЫЙ АЛКОГОЛИЗМ. ПРИЧИНЫ, ОСОБЕННОСТИ: СОЦИАЛЬНЫЙ АСПЕКТ Дубкова Алёна Александровна, ...	64
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ «ФІЛЬМ – ТЕСТ» РЕНЕЖИЛЯ У ДОСЛІДЖЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ ПРИСТОСОВАНOSTІ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ШКОЛЯРІВ Дудко Олександра Володимирівна, ...	66
ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕФІЛЬМУ Жеребко Олександр Петрович, ...	69
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ Жиле Людмила Іванівна, ...	73
ПОНИМАНИЕ – ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНЫЙ ПРЕДЕЛ РЕЧИ Журавель Александр Дмитриевич, ...	76

ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	
Зінченко Ярина Анатоліївна.....	81
ЗАВИСИМОСТЬ ВЫБОРА КАРЬЕРЫ ОТ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ТИПА ЧЕЛОВЕКА	
Иванова Юлия Дмитриевна	84
КОМПЬЮТЕРНАЯ ЗАВИСИМОСТЬ У ПОДРОСТКОВ	
Ишбулдина Фаягуль Ахмадиевна	88
CELE I ZADANIA POLITYKI WOBEC RODZINY W POLSCE	
mgr Danuta Kędzierska.....	90
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ГРИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
Кирпа Альона Миколаївна.....	98
ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ЦЕНТРАХ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗАСОБАМИ ЕСТЕТОТЕРАПІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	
Крупник Зоряна Ігорівна	102
ПСИХОСИНТЕЗ ПРО СУБ'ЄКТА ДІЯЛЬНОСТІ В ОНТОГЕНЕЗІ	
Кучеренко Єгор Валерійович	105
СМИСЛ ПРОФЕСІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	
Ларін Дмитро Ігорович.....	109
ELEMENTY KULTURY LUDOWEJ – ŹRÓDŁEM DO ODKRYCIA WŁASNEJ TOŻSAMOŚCI	
Lachowska Anna	114
ВПЛИВ КІНЕМАТОГРАФА НА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА	
Лученко Валерія Ярославівна.....	117
«СЕЛФІ» ЯК ПРОЯВ РОЗЛАДУ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ ПСИ- ХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ЗАСОБАМИ ГЕШТАЛТ-ТЕРАПІЇ	
Мамченко Тамара Сергіївна, Гмиря Ігор Владиславович.....	121
СОЦІОКУЛЬТУРНА ДЕТЕРМІНОВАНІСТЬ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЗМІСТУ ТВОРІВ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА	
Марційчук Юлія Іванівна.....	124
ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Муромець Вікторія Григорівна	127
ВЛИЯНИЕ СЕМЕЙНОГО ВОСПИТАНИЯ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ ПОДРОСТКОВ	
Мусяфина Гульзифа Маратовна.....	130
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧЕСЬКІ АСПЕКТИ УПОТРЕБЛЕННЯ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ ДІТЬМИ	
Мухамадиева Алина Ильгизаровна.....	132
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ НА БАЗІ МЕЗИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	
Наливайко Алла Євгенівна, Хмель Людмила Григорівна	134
ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІНІЦІАТИВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: З ДОСВІДУ РОБОТИ ЗОШ № 65 М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	
Немцева Тетяна Олександрівна.....	137
ВПЛИВ РЕЛІГІЇ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ (НА ПРИКЛАДІ ДЕСТРУКТИВНИХ СЕКТ)	
Павліченко Ольга Анатоліївна.....	140
ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО РІВНЕНЩИНИ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ	
Павлюк Марина Юріївна.....	144
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	
Падалка Роман Григорович.....	148

ПРАКТИКА СОХРАНЕНИЯ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ В СИСТЕМЕ КУЛЬТУРНЫХ ИНДУСТРИЙ: ПОДХОДЫ К ИЗУЧЕНИЮ	
Пархоменко Ирина Игоревна	151
ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ СФОРМОВАНOSTІ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Пац Олена Василівна	154
ФУНКЦИИ И ВИДЫ КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ И УМЕНИЙ УЧАЩИХСЯ	
Петрова Оксана Игоревна	158
ДЖЕРЕЛА ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. МИКОЛА АНТОНОВИЧ ЗІНЧУК ТА ЙОГО СПАДЩИНА	
Понікаровська Наталія Андріївна	159
ПОРТРЕТ УСПЕШНОГО ЧЕЛОВЕКА	
Попков Сергей Александрович	163
СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ ФЕНОМЕНУ «МОБІЛЬНОЇ ОСВІТИ»	
Пятковська Юлія Вікторівна	165
КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ У РАМКАХ КУЛЬТУРНОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	
Радчена Тетяна Федорівна	168
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ЕСТЕТОТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ І ПІДЛІТКАМИ	
Ратеева Вікторія Олександрівна	172
ДИДАКТИЧЕСКИЙ ПРИНЦИП ДОСТУПНОСТИ В ОБУЧЕНИИ И ВОСПИТАНИИ	
Салахутдинова Гулия Забировна, Курманова Миляуша Фанилевна	175
ПРОБЛЕМА НЕБУТТЯ У РОСІЙСЬКІЙ РЕЛІГІЙНІЙ ФІЛОСОФІЇ	
Складан Андрій Анатолійович	177
ПРИНЦИПИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НООСФЕРНОЇ ОСВІТИ	
Сухарева Ірина Анатоліївна	182
SPOJRZENIE NA DYSLEKSJĘ Z PERSPEKTYWY PEDAGOGA	
Justyna Sala-Suszyńska	186
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА В ПЕРШІ ДНІ НАВЧАННЯ В ШКОЛІ	
Тарасевич Олександра Віталіївна	190
МЕТОДИ БОРОТЬБИ З МАНІПУЛЯЦІЯМИ У СИСТЕМІ «ВЧИТЕЛЬ-УЧЕНЬ»	
Титаренко Ольга Олегівна	193
НЕГАТИВНОЕ И ПОЗИТИВНОЕ ВЛИЯНИЕ ИНТЕРНЕТ КОММУНИКАЦИИ	
Файрузова Илюзя Фаниловна	197
КУЛЬТУРА МЕДИАЦИИ В РАЗРЕШЕНИИ СОЦИАЛЬНЫХ КОНФЛИКТОВ	
Хованская Анастасия Владимировна, Ременникова Елена Юрьевна	199
ЕСТЕТИЧНА СКЛАДОВА РЕКЛАМНОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ МИСТЕЦТВОМ	
Хоменко Глеб Володимирович	204
ТЕХНОЛОГИИ АРТ-МЕНЕДЖМЕНТА КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОЦИОКУЛЬТУРНОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА	
Шамигова Анна Викторовна	207
ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНТЕГРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ	
Шевчук Тамара Євгенівна	211
ПОГЛЯД НА ЗАХИСНІ МЕХАНІЗМИ ОСОБИСТІСТІ В РУСЛІ ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ ІРВИНА ЯЛОМА	
Шувалов Олександр Вячеславович	215
KOŚCIOŁY PROTESTANCKIE W CZASACH KOMUNISTYCZNYCH W POLSCE, WĘGRZECH I BULGARII	
mgr Jarosław Norbert Chadaś	219